

Helsingin yliopiston lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: HE 138/2025 vp / Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Helsingin yliopisto kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua liittyen hallituksen esitykseen valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030.

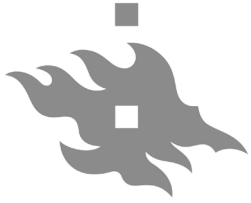
T&K-rahoituslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen määrä suhteessa bruttokansantuotteeseen päivitetäisiin jatkossa kahden vuoden välein uusimman talousennusteen perusteella. Helsingin yliopisto pitää muutosta ymmärrettävää taloustilanteen huomioon ottaen. Muutos hidastaisi valtion T&K-rahoituksen kasvua noin 40 miljoonalla eurolla vuodessa vuosina 2026 ja 2027, mikä vastaa noin 1,3 prosentin vähennystä kokonaisrahoitukseen.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan 1,2 prosentin tavoite suhteessa BKT:hen vuonna 2030 säilyisi kuitenkin ennallaan, mitä Helsingin yliopisto pitää erityisen tärkeänä T&K-politiikan johdonmukaisuuden ja luotettavuuden säilyttämiseksi. Pitkäjänteinen ja ennakoitava julkinen T&K-rahoitus on edellytys sille, että tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta voi tuottaa odotettuja yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia.

T&K-toiminta on keskeisessä asemassa talouden uudistumisessa ja kestäväen kasvun perustan rakentamisessa. Julkisen talouden tilanne on haastava, mutta juuri investoinnit tutkimukseen ja koulutukseen ovat keskeinen keino kääntää kehityksen suunta ja vahvistaa pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä.

Hallituksen esityksessä esillä ollut vaihtoehtoinen toteutustapa muuttaa T&K-rahoituslakia niin, että 1,2 prosenttiyksikön rahoitustaso olisi tullut saavuttaa vasta vuonna 2035 ei ole kannatettava. Helsingin yliopisto pitää tärkeänä, että vuoden 2030 tavoite säilyy muuttumattomana.

Yliopisto pitää tärkeänä, että suoraan yliopistoille ohjataan vastaisuudessa osa T&K-rahoitusta, 20 milj. euroa v. 2026 ja 39 milj. euroa vuodesta 2027 lähtien. T&K-rahoitusta voidaan kuitenkin yliopistoissa käyttää ainoastaan tutkimuksen tukemiseen, joka tilastoidaan tutkimuksen henkilötyövuosien kautta. Yliopistot eivät siis voi T&K-rahoituksella riittävästi tukea tutkimuksen hyödyntämistä, esimerkiksi tutkimustulosten kaupallistamista tai tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöä. Siksi Helsingin yliopisto muistuttaa, että tutkimus- ja innovaatiopolitiikan vaikuttavuutta lisäisi, jos yliopistoilla olisi käytettävissä resursseja tutkimuksen hyödyntämisen ja kaupallistamisen vahvistamiseen. Tämä vaatisi joko erillistä korvamerkittyä, mutta pitkäjänteistä rahoitusta tai T&K-toiminnan rahoituksen lisäämistä yliopistojen rahoitusmalliin.

■ Helsingin yliopisto nostaa esiin myös, että aiempien vuosien T&K-rahoituspäätökset ovat painottuneet vahvasti yrityksille Business Finlandin kautta, mikä on lisännyt soveltavan tutkimuksen ja kehittämisen osuutta T&K-kokonaisuudesta. Tämä kehitys sisältää riskin, että pitkäjänteinen perustutkimus jää aliresursoiduksi. Helsingin yliopisto korostaa, että vaikuttava T&K-järjestelmä edellyttää tasapainoa soveltavan tutkimuksen ja uutta tietoa luovan perustutkimuksen välillä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/16215/00.13.00/2025 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus